

60-річчя члена-кореспондента НАН України А.В. АНЦИФЕРОВА

Андрій Вадимович Анциферов народився 10 жовтня 1953 р. у м. Тарту (Естонія). Після закінчення в 1977 р. Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова працював інженером, а згодом науковим співробітником лабораторії гірничої сейсмоакустики Підмосковного науково-дослідного і проектно-конструкторського вугільного інституту. У 1984 р. Андрій Вадимович перейшов до Української філії Всесоюзного науково-дослідного інституту маркшейдерської справи (нині — Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи (УкрНДМІ) НАН України). Упродовж 1985–1995 рр. він послідовно очолював лабораторії інтерпретації сейсмоакустичної інформації, оброблення геофізичної інформації, гірничої геофізики та відділ гірничої геофізики. У 1995 р. обійняв посаду заступника директора з наукової роботи, а в 2000 р. — директора Інституту. У 1988 р. А.В. Анциферов захистив кандидатську, а в 2003 р. — докторську дисертацію, в 2007 р. здобув учене звання професора. У 2012 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України.

Роботи А.В. Анциферова охоплюють широке коло наукових інтересів. Він — один із лідерів у галузі геофізики, зокрема дослідження вугільних, рудних, нафтогазових родовищ, розроблення геоінформаційних технологій. Найвагоміші результати Андрій Вадимович одержав у гірничій геофізиці. Зокрема, вперше в Україні заклав теоретичні й методологічні основи шахтної сейморозвідки, запропонував і практично реалізував метод сейсмічної локації попереду вибою і системи шахтних спостережень, які дають змогу виявляти геологічні порушення вугільних пластів попереду фронту очисних робіт. Він автор цілої низки методик комплексного застосування підземних і наземних методів сейморозвідки.

З ім'ям А.В. Анциферова пов'язані ґрунтовні дослідження основних проблем комплексного освоєння вуглегазових родовищ Донецького басейну. Розширено й поглиблено уявлення про генезис і розвиток геоструктури регіону, газоносності кам'яновугільних утворень, створено комплекс геофізичних методів прогнозування з метою організації екологічно чистої та безпечної експлуатації вугільних родовищ. Підготовлено методичні рекомендації з виявлення джерел забруднення гірничих масивів. Надзвичайно важливими з наукового та прикладного погляду є дослідження рудних і нафтогазоконденсатних родовищ, спрямовані на вивчення геологічного розвитку та глибинної будови Землі, подальший пошук і прогнозування родовищ корисних рудних копалин, перспективних ділянок на нафту і газ.

Розробки Андрія Вадимовича, спрямовані на запобігання небезпечним явищам під час експлуатації вугільних родовищ, а саме: проривам води у гірничі виробки шахт, викидам вугілля, гірничим ударам, техногенним землетрусам, карстовим порушенням і провалам земної поверхні, було впроваджено

на шахтах практично всіх вугільних басейнів країн СНД і трьох вугільних провінцій Китаю. В Україні результати, одержані А.В. Анциферовим, застосовують на 68 вугледобувних підприємствах 17 виробничих об'єднань (холдингів).

Варто відзначити ще один напрям його наукової діяльності - розроблення принципів проектування геоінформаційних систем, впровадження геоінформаційних технологій на підприємствах гірничовидобувної галузі, їх інтеграція в розв'язання завдань шахтної та наземної геофізики.

А.В. Анциферов — автор і співавтор понад 200 наукових праць, зокрема 14 монографій і 2 навчальних посібників; член кількох спеціалізованих учених рад, редколегій фахових видань, громадських рад і комітетів. Андрій Вадимович викладає в Донецькому національному технічному університеті, керує роботами аспірантів і здобувачів. Він — один із засновників наукової школи з шахтної геофізики, традиції якої бережуть і розвивають нові покоління вчених.

Науково-організаційні здібності А.В. Анциферова сповна виявилися на посаді директора УкрНДМІ. Інститут розширив коло

міжнародних зв'язків і плідно співпрацює з дослідницькими центрами всіх країн СНД, а також Нідерландів, Німеччини, Великої Британії, Угорщини, Франції і Китаю.

Творчі здобутки Андрія Вадимовича гідно оцінені державою і науковою спільнотою. Він — лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2008), премії ім. С.І. Субботіна НАН України (2006) та премії Ленінського комсомолу в галузі науки і техніки (1979); кавалер ордена «За заслуги» III ступеня (2013), повний кавалер відзнак «Шахтарська слава» та «Шахтарська доблесть». За вагомий внесок у гірничу справу й геологічну науку його нагороджено медалями ім. В.І. Лучицького та ім. Л.І. Лутугіна, Золотим нагрудним знаком ВГО «Спілка геологів України», знаком «За доблесну службу». А.В. Анциферов має звання заслуженого діяча науки і техніки України й почесного розвідника надр. З 2004 р. він член президії Всесвітньої маркшейдерської спілки (ISM).

Наукова спільнота, колеги і друзі від щирого серця вітають Андрія Вадимовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчої наснаги, сил і натхнення для подальшого розвитку гірничої науки в Україні.